

Pfv.II.21.232/2014/6.

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek, a dr. Landes Judit ügyvéd által képviselt I. rendű, valamint II. rendű alperes ellen gyermektartásdíj megszüntetése iránt a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság előtt 11.P.II.22.131/2012. számon megindított perében a Fővárosi Törvényszék 54.Pf.640.627/2013/4. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 42. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem alapján indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra, az abban megjelölt módon és időben 161.000 (Százhatvanegyezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és az I. rendű alperes elvált házastársak, közös gyermekük az 1993. évben született II. rendű alperes. Az elsőfokú bíróság a 2011. június 22. napján jogerős ítéletével 2009. április 1-jétől havi 100.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte a felperest a II. rendű alperes tartására. A Nyugdíjfolyósító Igazgatóságot a felperes nyugellátásából havi 70.000 forint, a B. munkáltatót havi 30.000 forint gyermektartásdíj levonására és az I. rendű alperes részére történő kifizetésére hívta fel.

A felperes keresetében elsődlegesen gyermektartásdíj fizetési

kötelezettsége megszüntetését, másodlagosan 2012. augusztus 31-i hatállyal havi 30.000 forintra történő leszállítását kérte. Keresete ténybeli alapjaként arra hivatkozott, hogy a tartásdíj megállapítása óta a felek körülményeiben lényeges változások következtek be. A felperes jövedelme csökkent, a gyermek nagykorúvá vált, tanulmányi kötelezettségét súlyosan megszegte, középfokú tanulmányait esti tagozatos tanulóként folytatja, amely nem gátolja abban, hogy önmaga tartásához hozzájáruljon. Vállalta, hogy a II. rendű alperest 2014. június 30-ig saját háztartásában tartja.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperest terhelő tartásdíj fizetési kötelezettséget 2012. november 1. napjától havi 50.000 forint határozott összegre leszállította. Megállapította, hogy a felperest a 2012. november 1. napjától 2013. szeptember 30. napjáig terjedő időre 100.000 forint tartásdíj hátralék terheli, melynek megfizetésére két havi részletben kötelezte. Felhívta a felperes jelenlegi munkáltatóját a folyamatos tartásdíj és a hátralék levonására és megszüntette a Nyugdíjfolyósító Intézet, valamint a B. felé korábban elrendelt közvetlen bírósági felhívást. A keresetet ezt meghaladóan elutasította.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a II. rendű alperes a 2010/2011. tanévben a B.-i Szakközépiskolában javítóvizsgával fejezte be a 9. évfolyamot. A 10. évfolyamtól a Gy. Oktatási Intézményben nappali tagozaton tanul és minden évfolyamot javítóvizsgával végzett el. A Nevelési Tanácsadó véleménye szerint a gyermeknél - a köznevelési törvény besorolása szerint - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség tapasztalható, amely érinti az olvasás, szövegértés, írás, helyesírás és az anyanyelvi ismeretek területét.

A felperes a B. alkalmazásában állt, 2012. évben átlagosan havi nettó 420.000 forint jövedelme volt, 2012. január 1-jétől szolgálati nyugdíj helyett havi 177.850 forint szolgálati járandóságban részesült. A 2012. szeptember 1. napjától december 31. napjáig terjedő időszakra szolgálati nyugellátást nem kapott, 2013. évtől pedig kéthavi szolgálati járandóságra jogosult. Munkáltatója a bírósági felhívásnak megfelelően folyamatosan havi 30.000 forint gyermektartásdíjat levont, a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság részéről 2012. november-december, továbbá 2013. január hónapban gyermektartásdíj címén levonás nem történt. A felperes 2013 augusztusától a N. alkalmazásában áll, illetménye havi 620.000 forint. Az I. rendű alperes postai alkalmazottként havi 181.000 forint jövedelemmel rendelkezik, a gyermek lakhatását a tulajdonában álló ingatlanban biztosítja.

A Csjt. 60. § (2) bekezdésére, a 66. § (1) bekezdésére és a 69. §

(1) bekezdésére, továbbá a tanulmányait folytató nagykorú gyermek tartásáról szóló XXIX. számú Polgári Elvi Döntésre hivatkozással az elsőfokú bíróság alaptalannak ítélte a tartásdíj megszüntetése iránti elsődleges, illetőleg a felperes saját háztartásában történő tartás megállapítása iránti kereseti kérelmet. A tartásdíj korábbi bírói ítélettel történt megállapítása óta a II. rendű alperes nagykorúvá vált, de a középfokú, érettségi bizonyítvány megszerzése érdekében végzett tanulmánya szükséges tanulmánynak minősül, mivel a II. rendű alperes a középiskolát nappali tagozaton kiskorúsága idején kezdte meg.

A II. rendű alperes tanulási nehézségekkel küzd, tanulmányait ugyan javítóvizsgákkal, de folyamatosan, megszakítások nélkül végzi, ezért a tanulmányok végzésére való alkalmatlansága nem állapítható meg. Erre tekintettel az érettségi nappali tagozaton történő megszerzéséig a tartásra jogosult. A felperesnek a tartásdíj alapjául szolgáló nyugellátása szolgálati járandóságra csökkent, illetőleg kereső tevékenységére tekintettel annak folyósítása szünetel. A megváltozott körülmények indokolják a felperes tartásdíj fizetési kötelezettségének leszállítását a felperes szolgálati járandósága első ízben történő szünetelésétől. Az elsőfokú bíróság a tartás mértékét a nagykorú gyermek alapszükségleteinek kielégítését biztosító havi 50.000 forintban határozta meg, amelynek teljesítésére a felperes megélhetése veszélye nélkül is képes.

A felperes munkáltatója a 2013 májusától 2013. szeptember 30. napjáig terjedő időre havi 30.000, összesen 100.000 forint tartásdíjat utalt át az I. rendű alperesnek, így a felperes hátraléka 100.000 forint, amelynek teljesítésére két részletben köteles.

A felek fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a felperes tartásdíj fizetési kötelezettségének záró időpontja 2014. június hó 30. napja.

Ítélete indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból okszerű következtetést vont le. A II. rendű alperes a kiskorúsága idején megkezdett középiskolai tanulmányait folytatja nappali tagozaton, ezért az egységes bírói gyakorlat szerint a tanulmányait folyamatosan végző, nagykorúvá vált gyermek tartására a kiskorúakra vonatkozó szabályozás az irányadó. A másodfokú bíróság a tartásdíj fizetési kötelezettség záró időpontját célszerűségi szempontokra figyelemmel határozta meg. Az okszerű és logikus mérlegeléssel megállapított mértékű tartásdíj megfelelő hozzájárulás a 21. életévében lévő nagykorú gyermek tartásának költségeihez, és igazodik a felperestől elvárható teljesítőképességhez.

A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet részbeni megváltoztatását, a tartásdíj leszállítása iránti kereset elutasítását, a felperest terhelő tartásdíj fizetési kötelezettség záró időpontjának 2014. október 31. napjára történő módosítását, továbbá a tartásdíj hátralék felemelését kérte elsődlegesen 1.010.000 forintra, másodlagosan 250.000 forintra. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. §-át és a Csjt. 69. §-át.

A felülvizsgálati kérelem részletes indokai szerint a felperes 2012. október, november hónapokban 30.000 forint tartásdíjat fizetett, decemberben teljesítésre nem került sor, 2013. januárban 30.000 forintot, februártól-április végéig 100.000 forintot, májustól október végéig havi 30.000 forintot, novemberben 70.000 forintot, decemberben és 2014. januártól június 30-ig havi 50.000 forintot teljesített. Így havi 100.000 forint tartásdíjjal számolva, a felperes hátraléka 1.010.000 forint. A havi 50.000 forintra leszállított gyermektartásdíj alapul vételével a hátralék összege helyesen 250.000 forint, mivel a felperes 2012. október, november hónapokban havi 20.000 forinttal, decemberben 50.000 forinttal, 2013 januárjában és májustól október végéig havonta 20.000 forinttal kevesebb összeget teljesített.

A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a gyermek kiskorúsága idején kezdte meg középfokú tanulmányait és az egységes ítélkezési gyakorlat szerint a tanulmányait folyamatosan végző, de időközben nagykorúvá vált gyermek tartására a kiskorúakra vonatkozó, a Csjt. 69. §-ának szabályai az irányadók. A hivatkozott gyakorlattól eltérő tartásdíj leszállítást azzal indokolta, hogy a 21. életévében lévő nagykorú gyermek tartásáról van szó.

A felperes a szolgálati járandóság nélkül is havi 600.000 forint jövedelemmel rendelkezik, ezért teljesítőképes a korábban megállapított 100.000 forint tartásdíjra. Jövedelmében és a gyermek körülményeiben sincs olyan lényeges változás, amely alapot adhatna a tartásdíj leszállítására. Ezzel szemben az I. rendű alperes jövedelmét jelentős mértékű hitel törlesztés és rezsi költség terheli, ezért az alperesek megélhetése a létminimumon sem biztosítható. A gyermek egy tantárgyból 2014 októberében tehet érettségi vizsgát, erre és a nyári oktatási szünetre is tekintettel a felperest 2014. október 31. napjáig terheli a tartásdíj fizetési kötelezettség.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. Kiemelte, hogy a tartásdíj korábbi megállapítása óta jövedelmi viszonyaiban lényeges, havi nettó 200.000 forint csökkenés következett be, ennek ellenére tartásdíj hátraléka nincs. A másodfokú bíróság az I. rendű alperes

által csatolt iskolalátogatási igazolás alapján határozta meg a tartásdíj fizetési kötelezettség záró időpontját. A gyermek 2014 júniusában egy tárgyból ténylegesen sikertelen érettségi vizsgát tett, a kiegészítő érettségi vizsga megszerzése folyamatban van. A II. rendű alperes a tanulói jogviszonyának megszűnése után, 2014 júliusától munkaviszonyt létesített. Az alperes jövedelmi és vagyoni viszonyai cáfolják azon hivatkozását, hogy a létminimumon él.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a Pp. 275. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül, ezért a felülvizsgálati eljárásban már nem vitatható az eljárt bíróságok megállapítása, miszerint a nagykorú II. rendű alperes nappali tagozaton érettségit biztosító középfokú tanulmányokat folytat. A Csjt. 60. § (2) bekezdése kimondja, hogy a tartásra a munkaképes leszármazó is jogosult, ha erre szükséges tanulmányai folytatása érdekében rászorul. A tanulmányait folytató nagykorú gyermek tartásáról szóló XXIX. számú Polgári Elvi Döntés foglalkozik a középfokú tanulmányokat folytató gyermek helyzetével, a tartásra szorultságának kérdésével. A PED hangsúlyozza, hogy a középfokú tanulmányok végzése általában a gyermek kiskorúságának idejére esik. A tartásra köteles szülőre ezért irányadó a Csjt. 69/A. § (1) bekezdésének rendelkezése is, miszerint a saját szükséges tartásának a rovására is köteles megosztani kiskorú gyermekével azt, ami a közös eltartásukra rendelkezésre áll. A kialakult ítélkezési gyakorlat a középiskolai tanulmányok végzésének idejére a tartásra való jogosultságot és kötelezettséget változatlanul fennállónak tekinti az esetben is, ha a kiskorúság idején megkezdett középiskolai tanulmányok befejezése valamilyen okból a gyermek nagykorúságának elérése utáni időre is átnyúlik.

A másodfokú bíróság a Csjt. 60. § (2) bekezdésének, valamint a PED-ben foglaltaknak a helyes alkalmazásával jutott arra a következtetésre, hogy a középfokú, érettségi bizonyítvány megszerzésére irányuló tanulmányok elvégzése a szükséges tanulmányok körébe tartozik, különös tekintettel arra, hogy a gyermek az iskola nappali tagozatát még kiskorúsága idején kezdte meg. Az a tény, hogy a gyermek többször megbukott, még nem jelentette a tanulmányok végzésére való alkalmatlanságát, emellett nem érintette a tanulmányok folyamatosságát. A gyermek a tartásdíjra rászorul, ezért addig az időpontig, amíg az iskola tájékoztatása szerint a gyermek nappali tagozaton középfokú tanulmányait befejezheti, az érettségi vizsgát megszerezheti, a felperes a Csjt. 60. § (2) bekezdése alapján köteles a nagykorú gyermekének tartására. A szülő tartási kötelezettsége azonban nem korlátlan, a nagykorú, továbbtanuló gyermektől elvárható, hogy középfokú tanulmányait eredményesen végezze, időben befejezze. A jogerős ítélet meghozatalakor a 21. életévében lévő gyermek

tanulási nehézségeitől függetlenül a felperes nem kötelezhető arra, hogy a II. rendű alperest munkába állásáig anyagilag támogassa. A másodfokú bíróság által alkalmazott, a tartásdíj határozott ideig tartó megállapítása a tartásra kötelezett szülő méltányolható szempontjait is figyelembe véve a gyermek tartásának kötelezettségét a szükséges időre korlátozta.

A Pp. 270. § (2) bekezdése és a 275. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálat csak a jogerős határozatra terjed ki, ezért a Kúria nem vizsgálhatja a jogerős ítélet meghozatala után bekövetkezett tényeket. Nem vehető tehát figyelembe, hogy a gyermek 2014 júniusi érettségi vizsgája milyen eredménnyel zárult, illetve ezt követően mely időpontban létesített munkaviszonyt.

A tartás mértékének meghatározása a szabad bírói mérlegelés körébe tartozik. A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásainak és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg. A bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata csak jogszabálysértésre hivatkozással kérhető. A jogszabálysértés azonban nem állapítható meg, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű, a bizonyítékok értékelésére vonatkozó eljárásjogi rendelkezésnek megfelelő mérlegelését támadja. A felülvizsgálati eljárásban ugyanis a szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülmérlegelésének nincs helye (BH 1995. 226., BH 1999. 44.). Ez azt is jelenti, hogy csak a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése alapozza meg a felülvizsgálati kérelmet (BH 1994. 196.).

Az első,- és a másodfokú bíróság a perben feltárt és a tartásdíj korábbi megállapítás óta megváltozott körülmények okszerű és helytálló, a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő értékelése alapján jutott arra az egyező jogi következtetésre, hogy a tartásdíj leszállítása indokolt. A nagykorú gyermek esetében a tartásdíjat a gyermek indokolt szükségleteire és szülők jövedelmi viszonyaira, teherbíró képességére tekintettel kell megállapítani. A havi 50.000 forintra leszállított tartás a gyermektartásdíj céljának megvalósítása mellett igazodik a gyermek szükségleteihez, és a kötelezett teljesítőképessége körében megfelelően értékeli a tartásdíj korábbi megállapítása óta a felperes jövedelmi viszonyaiban bekövetkezett jelentős mértékű csökkenést (Csjt. 69/C. § (1) bekezdés).

A Pp. 271. § (1) bekezdés a) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak az első fokon jogerőre emelkedett határozat ellen, kivéve ha azt törvény lehetővé teszi. Az elsőfokú bíróság a 2012. november 1. napjától ítélete meghozataláig, azaz 2013. szeptember 30. napjáig terjedő időszakban vizsgálta a tartásdíj

hátralék mértékét. Megállapította, hogy a felperesnek 2013 májusától szeptember végéig összesen 100.000 forint tartásdíj hátraléka keletkezett. Az I. rendű alperes erre irányuló fellebbezésének hiányában a másodfokú eljárásának nem volt tárgya a hátralék mértéke. Erre tekintettel a hátralékos tartásdíjra vonatkozó megállapítás első fokon jogerőre emelkedett (Pp. 228. § (3) bekezdés), amely kizárja a felülvizsgálat során a hátralék mértékének vizsgálatát (BH 2013. 280.).

A Kúria mindezekre tekintettel a jogerős ítéletnek a felülvizsgálattal érintett, a jogszabályoknak megfelelő rendelkezéseit a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálat perértéke 1.610.000 forint. Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése, az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. § (3) bekezdése, továbbá a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az Itv. 50. § (1) bekezdése szerint megállapított felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére. A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban elszámolható költsége nem merült fel, ezért a Kúria e körben a határozathozatalt a Pp. 79. § (1) bekezdésének alkalmazásával mellőzte.

Budapest, 2015. június 2.

Dr. Makai Katalin s.k. a tanács elnöke, dr. Baloginé dr. Faiszt Jusit s.k. előadó bíró, dr. Kovács Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő